

TECHNISCHE VRAAG (alleen over een agendapunt)

Indiener: Jolanda Kuipers-Berfelo - D66
 Onderwerp: Uitgangspuntennotitie Onderwijshuisvesting
 Datum indiening vraag: 12-03-2019
 Datum verzending antwoord: 15-03-2019

Raadsvergadering van 19 maart 2019

Formulering:

In de commissievergadering 11 maart j.l. is door de portefeuillehouder verzocht middels schriftelijke vragen/opmerkingen aan te geven welke informatie er nog ontbreekt om kaders te kunnen stellen. In de commissie zijn de vragen (overigens niet technisch van aard, maar vaak gericht op visie!) meerdere malen gesteld maar hebben wij geen of maar een deels afdoende antwoord mogen ontvangen.

D66 vindt dit een buitengewone uitzonderlijke wijze van kaderstelling. Maar het thema onderwijshuisvesting gaat ons aan het hart waardoor we bereid zijn om aan deze experimentele gang van zaken mee te werken.

We hebben de volgende vragen gesteld. Voor de volledigheid en zorgvuldigheid heb ik opnieuw alle vragen opgesomd. Waarop we dus op geen enkele vraag een (volledig) antwoord hebben gekregen in de commissie. Wij zijn van mening dat de antwoorden op onze vragen zullen moeten leiden tot een groot aantal aanpassingen / aanvullingen in de uitgangspuntennotitie en zien deze beantwoording dan ook als een aanloop naar een nieuwe notitie die mogelijk voor de raadscyclus van april geagendeerd kan worden.

Vraag:

In de Begrotingsraad op 6 november 2018 is de nieuwe huisvestigingsverordening toegezegd voor het 1ste kwartaal 2019.
 De Raad heeft echter slechts een uitgangspuntennotitie ontvangen.
 Het College stelt in een bijlage dat met de komst van een integraal huisvestingsplan, de aanwezigheid van zo'n verordening minder belangrijk wordt.

Hoe staat deze uitspraak in verhouding tot de toezegging van slechts een paar maanden geleden?
 Hoe ziet het College de rol van de Raad hierin dan?

Antwoord:

De VNG heeft in 2017 een nieuwe modelverordening huisvesting onderwijs opgesteld. Daarnaast heeft de VNG op 18 november 2018 een voorstel voor wijzigingen in de modelverordening 2017 aan de gemeenten toegezonden. In het raadsvoorstel Onderwijshuisvesting is aangekondigd dat de verordening 2019 aan de orde zal komen in de raadsvergadering van 21 mei.

Aan de huisvestigingsverordening ontleen de gemeente en de schoolbesturen

wederzijdse rechtszekerheid. Daarmee kan de verordening dus gezien worden als 'vangnet' op het moment dat de gemeente en de schoolbesturen niet met elkaar tot overeenstemming kunnen komen. Als u besluit om de normbedragen van de VNG te volgen zullen deze worden opgenomen in de nieuwe verordening. Omdat de verordening echter niets regelt ten aanzien van energieneutraliteit en IKC-bekostiging, gaat het er met name bij die aspecten om welk kader we afspreken. Dit kader vormt de basis voor het IHP (integraal huisvestingsplan).

Dit is de reden dat we de uitgangspunten in de raadsvergadering van 19 maart aan u voorleggen en dat we de huisvestingsverordening in de planning hebben staan voor de raad van 21 mei.

Vraag:

In het tweede uitgangspunt is het nemen van duurzaamheidsmaatregelen geformuleerd. U stelt namelijk dat dit afzonderlijk voor het onderwijs geregeld moet worden- dus uit het onderwijsbudget betaald moet worden.

Maar kan het ook meegenomen worden in de bestaande duurzaamheidsinstrumenten en budgetten?

En als dit soort investering er niet in past kan deze dan toegevoegd worden? Is het dan mogelijk ook breder toepasbaar dan alleen op onderwijs, bijv. Sport en cultuur?

Antwoord:

In het raadsvoorstel is opgenomen dat er per project gekeken moet worden waaruit de extra maatregelen (op het gebied van energieneutraliteit of voorfinanciering IKC) gefinancierd kunnen worden. Daarbij zal breed gekeken worden binnen alle beschikbare budgetten.

Vraag:

Dit nieuwe duurzaamheidsuitgangspunt heeft tot gevolg dat de gemeente ook bijdraagt aan exploitatievoordelen van de school door een lagere energierekening. U wilt dat dit terugvloeit naar de gemeente. Dit lijkt ons een ingewikkelde en juridisch lastige constructie.

Welke visie ligt hier aan ten grondslag?

En heeft u deze juridisch getoetst?

Antwoord:

Bij de toepassing van extra energiebesparings- of energieopwekinvesteringen (boven de wettelijke norm) gaan de schoolbesturen ook profiteren door een lagere energierekening. Er moet echter ook rekening gehouden worden met de extra kosten voor schoolbesturen voor de bijbehorende installaties die vooralsnog meer en duurder onderhoud vragen. Daarom is het nog de vraag of er daadwerkelijk sprake zal zijn van een exploitatievoordeel voor de schoolbesturen. Vandaar dat we deze lijn als principe hebben uitgesproken en per situatie bekijken.

De verrekening van de gemeentelijke investering met de schoolbesturen valt niet onder het investeringsverbod waar schoolbesturen rekening mee moeten houden. Het is vanuit het bekostigingsbesluit primair onderwijs aan schoolbesturen toegestaan extra te investeren in duurzaamheids- en energie maatregelen.

Vraag:

Als derde uitgangspunt vraagt u hoe wij denken over voorfinanciering van kindcentra. Met een huurovereenkomst tussen de gemeente en het schoolbestuur zouden de kosten van de voorfinanciering worden vergoed. U stelt in deze nota dat deze lijn zou zijn ingezet voor twee projecten in Eibergen.

En dat met het instemmen de raad deze lijn zou formaliseren.

We zijn buitengewoon verbaast want door navraag in de organisatie blijkt:

* Dat het Sterrenpalet in Eibergen de IKC -zelf heeft gefinancierd en dat er helemaal geen huurcontracten met de gemeente zijn.

* Er is dus ook geen lijn is ingezet die we moeten gaan formaliseren.

* Sterker nog;

De raad heeft destijds bij het aanvullende krediet voor het Sterrenpalet juist uitgesproken in dit soort financieringstrajecten rond IKC's juist de rol bij de scholen te laten liggen.

We zien nu dus een afwijking van raadsbesluit het raadsbesluit van 27 januari 2017 i.p.v. een formalisering. Dat staat onjuist in deze uitgangspuntennotitie die nu aan de Raad wordt voorgelegd.

Waarom beschrijft u niet helder dat dit een afwijking is van het raadsbesluit van 24 januari 2017 en zeker geen formalisering van een bestaande lijn?

Antwoord

We willen graag komen tot integrale kindcentra. Dit was en is concreet aan de orde bij twee projecten in Eibergen. Zoals in onze email aan D66 is beschreven, was voorfinanciering bij het Sterrenpalet niet aan de orde omdat de noodzaak daartoe niet bestond. Bij IKC Het Simmelink blijkt dat zonder voorfinanciering van de gemeente het IKC niet van de grond zal komen, omdat de kinderopvang zelf niet voldoende financiële middelen heeft. Daarom is de optie (lijn) van voorfinanciering onderzocht. In het voorstel wat nu voorligt willen wij u vragen om deze lijn te bekrachtigen en duidelijkheid te scheppen voor mogelijke toekomstige situaties.

Naar wij aannemen bent u op de hoogte van het feit dat gemeenten tot twee keer toe zijn teruggefloten door de Raad van State waar het betreft het overdragen van huur aan de gemeente en hoe wilt u zich hier tegen wapenen?

Antwoord:

De gemeente is hiervan op de hoogte. In de gevallen waarbij de gemeente is teruggefloten, maakte de kinderopvang gebruik van ruimte die vrij kwam in de bestaande school. Daar is in geval van voorfinanciering geen sprake van. Er worden extra m2 toegevoegd om kinderopvang mogelijk te maken. In deze situatie is het wel toegestaan om afspraken over huur te maken.

Opmerking en vraag:

U geeft toe dat in een mail naar onze fractie 4 maart j.l. toe dat het argument 1.c.4. over de ingezette lijn bij twee projecten verwarring kan oproepen. In de commissie geeft u aan dat de tekst "verkeerd gelezen is door maar enkele raadsleden en maar door één fractie een vraag is gesteld. En dat u daarom de rest van de raad niet hebt ingelicht."

In de commissie bleek dat meerdere leden van de Raad hetzelfde beeld hadden bij deze tekst. U heeft toegezegd de mail opnieuw, nu naar alle raadsleden te sturen.

Nu u de commissieleden hebt gehoord en met de wetenschap van nu, hoe anders zou u op 4 maart j.l. gehandeld hebben?

Welke maatregelen neemt u in het vervolg dat bij omissie in teksten dit kenbaar aan de raad gemaakt wordt?

Antwoord:

Wij hebben gehandeld zoals gebruikelijk. Een vraag die door een raads- of commissielid wordt gesteld (buiten de formele procedure van een schriftelijke of technische vraag om) wordt door ons beantwoord aan die vragensteller. Het is niet aan ons om deze beantwoording breed te delen. Nu er consensus is over het kunnen delen, doen wij dat graag.

D66 vindt dat teksten in raadsvoorstellen op een eenduidige manier geformuleerd moeten zijn en dat zij enkel één manier gelezen kunnen worden. U merkte in de commissie op dat raadsleden die een ander beeld bij deze tekst kunnen hebben "verkeerd lezen". Uw kwalificatie vinden wij niet correct en getuigt van een bijzondere opvatting over de rol van deze portefeuillehouder naar de raad. Nu u de commissieleden hebt gehoord en met de wetenschap van nu, hou zou u nu uw kwalificatie over de raadsleden willen formuleren?

Antwoord:

De kwalificatie van raadsleden stond en staat voor ons niet ter discussie.

Vraag:

In de nota ontbreekt dat er andere methoden zijn om het financieringsprobleem van onderwijs en IKC's te regelen. Zo wordt bijvoorbeeld door decentralisering helemaal niet benoemd. Terwijl dit in veel gemeenten in Nederland voorkomt. Niet dat wij hier op voorhand een voorstander van zijn, maar we moeten een weloverwogen afweging kunnen maken uit alle mogelijkheden.

Wat zijn uw afwegingen om dit niet in de uitgangspuntennotitie te vermelden?

Antwoord:

Deze afwegingen zijn niet vermeld, omdat door decentralisatie voor ons als gemeente vooralsnog geen uitgangspunt is. We gaan dit echter nog wel aan de orde stellen bij het schoolbestuurlijk overleg, zeker ook omdat één van de schoolbesturen heeft gevraagd dit te agenderen.

Welke visie heeft u over door-decentraliseren?

Antwoord

We zijn vooralsnog geen voorstander van doorcentralisatie, omdat:

- *we graag willen sturen op het samenbrengen van verschillende voorzieningen in één gebouw, al dan niet via medegebruik. Bij door decentralisatie geven wij een belangrijk sturingsmiddel uit handen en vooralsnog zijn we er niet van overtuigd dat dit voor ons voordelen biedt.*
- *het uiteindelijke risico (ook bij door decentralisatie) vanuit de zorgplicht bij de gemeente blijft liggen. Dit betekent dat als de door decentralisatie mislukt, de gemeente alsnog opdraait voor de gevolgen;*
- *we in onze gemeente te maken hebben met schoolbesturen die een groot spreidingsgebied hebben met veel scholen waardoor de risico's groot zijn.*

Heeft u deze optie ook met de schoolbesturen besproken en wat is hun visie?

Antwoord

Zoals eerder gemeld mocht blijken dat er bij een schoolbestuur de behoefte bestaat, gaan we dit agenderen.

Vraag:

Met de voorfinanciering van IKC komt er ook een ander probleem op de gemeente af waarover wij niets lezen. Het aantal IKC's is nu een combinatie van vraag van ouders, schoolbesturen en het aanbod van de kinderopvangorganisaties. Die

bepalen nu samen op basis van hun inschatting de markt. Als het onderdeel wordt van de huisvestingverordening kan iedere school ermee beginnen en moet de gemeente elke keer voorfinancieren en niet alleen bij nieuwbouw. De barrière om ermee te starten is hiermee wat geslecht. Maar de andere kant van de medaille is dat er mogelijk wildgroei komt. En dat de gemeente die met de kosten blijft zitten als een IKC dichtgaat en de school niet meer de huur kan opbrengen.

Wat is uw visie hierop?

Antwoord

De voorfinanciering gaat geen onderdeel uitmaken van de huisvestingsverordening. Het vormt een kader voor het IHP. Omdat we de schoolbesturen hebben als hoofdcontractant en zij daarvoor ook een belangrijk risico gaan dragen, hebben we juist een barrière opgeworpen. Inhoudelijk ligt er geen enkel belang bij de schoolbesturen om korte relaties aan te gaan met een kinderopvangorganisatie. (Er wordt gesproken over huurcontracten met een looptijd van 10 jaar en een stevige sanctie bij eerder opzeggen daarvan). Daarnaast zal de kinderopvang zelf moeten investeren in de inrichting van hun deel, hetgeen er ook toe bijdraagt dat men niet lichtvoetig in zal stappen.

Het valt niet uit te sluiten dat een kinderopvangorganisatie failliet kan gaan, maar het schoolbestuur zal dan als eerste op zoek gaan naar een nieuwe partij. Het risico op wildgroei hebben we door deze constructie zo klein mogelijk gemaakt.

Vraag:

U wilt € 75.000 voor procesbegeleiding en voor het schouwen van gebouwen.

Waarom doen dit onze eigen capabele medewerkers niet?

Antwoord

Wij willen een objectieve en onafhankelijk schouw als 0 meting.

De onafhankelijke schouw van de schoolgebouwen is nodig, omdat bij de gemeente en de schoolbesturen de expertise, tijd en mankracht ontbreekt om een dergelijke schouw uit te kunnen voeren.

Wij willen dat o.a. de volgende zaken zichtbaar worden:

- *Functionaliteit en onderwijskundige staat van het schoolgebouw;*
- *Binnenmilieu, exploitatie, bereikbaarheid, veiligheid, duurzaamheid en uitstraling van het schoolgebouw;*
- *Inzichtelijk maken welke maatregelen nodig zijn om het schoolgebouw bijna energieneutraal te maken en te laten voldoen aan frisse scholen klasse B;*
- *Inzichtelijk maken welke investeringen noodzakelijk zijn voor de komende 20 jaar, gesplitst naar schoolbestuur en gemeente.*

Voor de uitvoering van deze schouw is een bedrag geraamd van ongeveer € 63.000,-. Daarnaast is een onafhankelijke procesbegeleider zeer gewenst voor de juiste regievoering. Het is zijn/haar taak om de belanghebbende partijen (schoolbesturen en gemeente) bij elkaar te brengen, zodat er een IHP tot stand komt wat breed gedragen zal worden door de gemeente en de schoolbesturen. Hiervoor is een bedrag van ongeveer € 11.000,- geraamd.

Toelichting:

- 1. Technische vragen zijn alleen bedoeld voor vragen over punten die op de agenda staan. Ze zijn niet bedoeld voor een politiek antwoord.*
- 2. Technische vragen zijn vragen voor een beter begrip van een vraagstuk. Vragen over feiten en de uitleg daarvan of over de gevolgen van een besluit.*
- 3. Voor de overzichtelijkheid uw vragen in de daarvoor bestemde vakken plaatsen. Bij elke nieuwe vraag kunt u d.m.v. de tabtoets een nieuwe regel aanmaken. Het antwoord zal dan geplaatst worden bij de desbetreffende vraag.*